

۱۳ کانون اول ۱۹۱۷

صافی : ۲۳

برنجی سنه

کتابخانه
مجموعه
۵۶۲۵۴

علم ، صنعت و اخلاق دائر هفته ای مجموع

مراسم یا وکیل را یا خود جانشینان طرفین اجرا اولونیور .
 بوقاعدهای ، نورکل نظر ندیده ، ازدواج (اودآنا) و (اودآنا)
 نامندگی یکی الهه طالع معنوی بر راسمه اولدیفنی ، بناء علیه
 بواشده مادی بر صورتده علاقه دار اولانلرک بوعلانلری
 کیزلهملری لازم کلدیکنی کوستریبور . احوالده تورکلرده
 (حیا pudour) ایله (صیقلمانلق timidité) که نهدن دولانی
 عمومی برخصات اولدیفنی بواقعه لره ایضاح ایده یلیرز . دوکونه
 طالع بوتون راسمه لره ، اوتامه وصیقلمه خصصتلری تورکلره بر
 اجتماعی وظیفه کی تحمیل ایتدیکندن ، بوخصتلاری عضوی بر استعداد
 دولایسیله دکل اجتماعی بر ترتیب رطیبه اخذ ایتدیکلری آکلاشیلور .
 ضیا کونک آب

صنعت عالی

بر یوزنده کی بوتون صنعت مقدرلرک « مکیل آتیه » دن صوکر ال
 بو یوزنده کیلر اهد ایتدیکلری فرانسیز صنعتکاری « اوکوست رودن » که
 تولدیکنی بر قاج وقت اول آلمان جموعه لر دن اوکره ، نهدک . رودن که صنعتنه
 عائد بعض تفصیلاته اثر لر ندن که منتخب نمونه لری ، که کلک نسخه لر من
 برنده قارنر من عرض ایتک تصور ندیده یز . اوکانتظارا ، « رودن » حقدده ،
 کدی اثر لر ندن و فرانسیز مقدرلر دن لفظاً آتیده کی مقاله بی درج ایدیپورز :

اوکوست رودن

صنعت ایچین روح لر ندن توکنمز بر برستش منبی موجود
 اولان بعض مستل و تحجب جبهلر میانده ، فرانسه نک بو یوز
 هیکلترائی « اوکوست رودن » ، بلکه الهمهم بر موقع احرازینه
 صلاحیتدارد . که شدید ، انصافسز مقدرلرک بیه « دونه سانس
 زمانندن بری یشنه هیکلتراشلرک ال بو یوزکی ، عنواتی
 ویرمه که مجبوریست کوردکلری بو صنعتکار ، اسکی صنعت
 معبدلرک صیور وفداکار ، علوی زاهدلری خاطر لایتر .
 عمو و نابدید اولش بر معبد خرابه سنک هنوز زمینه اکلیمه یه
 مرمر ستونی ، اغیر قشلی محتمم حیراییله ، بو بحر ابک آلنون
 ضیالی زمره قاندیلرلی آئنده الهی کوزه لکلر تخفیله وقت
 کچیره بر حسن پرستکاری تصور ایدیکیز ... ایسته « رودن » !

« رودن » که صنعت حیانه دخولی و صنعتنه مختلف
 تکامل صفحه لری کچیرمه سی غایت غریب اولمشدر . « ۱۸۴۰ » ده
 یارده تولد ایدن بو صنعتکار ، ابتدا رسام اوراق مراقبه
 دوشمشه ده ، بویا و موشابا الاجق پاره بولاماد یفندن دولانی
 « وانو » بی « قوروه بی استساخه موفق اولاماش ، بولمجبوریه
 کاغد و قوروشون قلمندن عبارات و ساطیله هیکلرک رساملری

راست کله ، کوکی قان بااسنی صوفاقده کورورسه ،
 هرابیکسی ده ، بوبولر بر کنردن یاخود جنانندن قورقش کی
 کربسین کیری قاجارلر . صارتلرله قیرغیزلر ده ، کنج قیز ،
 بواج کون نظر ندیده ، چادرلرک بر کوشمشه بر پرده آرقه سنده
 دورور . اوچ کون اوچ کیجه ، اقرپاشنه ، قوجه سنه ، هرکه
 قارشنی صاقلی قالیر ، یالکز ، طالعنی آرامقه مشغول اولان
 صمیمی عجب لره کوروشه یلیز . بومدت کچدکدن صوکره ،
 احتشامه برده نک آرقه سندن جفا قایلر . آرقه قوجه سی
 کرک اونی و کرک قان با و آخانی کوره یلیز . بوبوز آچلمه سی
 دوکونه قیرغیزلر ده (بهت آچار طوی) ، جن تور کماننده (بوز آچقو)
 ناملری ویریلر . غانلرلر ده (یوز کوروملرکی) نامیلر ویریلن
 هدیه ، بوعادتک بقیه سیدر .

بو اوچ کونلک کوروشمه مک عادت ، فردی روح لر ده کی
 طبعی بر اوتامه نک نتیجه سی دکلدر . ازدواج سعادتی اولمه سی ،
 ایکی برینلک سوشمه سیله قائم اولدیفنه بناء بر برینه ایدینه ییلمله لری
 ایچون بونلر میدان ویرمک و بونک ایچون ده کلن و کویله برابر
 اقرباری میدانن چکیلیم اقتضا ایدیپور . احتمال که ، ایکی بری
 کندیلرک خیری اولمه دن بواپیه تشبث ایداندیکندن دولانی تشبث
 ایدنلرک خطالری آکلاهیرق اوتامه لری ایستر . حاصل ، و
 راسمه لر ده فردلره اوتامه نی بر وظیفه اوله ق تحمیل ایدن اجتماعی
 وجداندر .

بریلرک بری بریه سوشمه سی تعین ایتدکدن صوکره ، کنج
 زوج ، اعتکاف کاغندن چیقه رق ، آتشک پاشه کلیر . (اودآنا ،
 اودآنا) دییه خطاب ایدرک آتشک ایچنه ، تقدیم اوله رق ،
 تره یای آتار . صوکره بر پارچه یای بومقدس آتشده اریته رک
 یوزینه سورده .

معنایه تورکلرده ، ازدواج اجتماعی بر اوتامه ایله تراقی
 یالکز بوندن عبارت دکلدر . بوکون مملکت مزده جاری اولان
 بر طاق عادلتر بونک درین بر اساسی اولدیفنی کوستریبور .
 تورکیاده نکاح انشاسنده کلینسه کوکی دوشورون دوشوریوه
 یوز یوزه کله میور ؛ نکاح ، مطلقاً ، ایکی طرفک و کسبلری
 طرفندن عقد اولونیور . حال بوکه اسلامیتده بویله بر مجبوریست
 اصلاً یوقدر .

بوندن باشقه کلینه کوکیک آنا و باباری ده ، رسماً اوتامغه
 مجبور اولدیلرلی ایچون ، دوکون مراسمنده میدان حقیقه میورلر .
 کوکیک باباری برینه (صاغدیج) نامیه برارک ، کلنک آناسی
 برینده (بنکه) نامیه برقادین قائم اولیور . نکاح و دوکونک
 بوتون راسمه لر ده ایستده اصل علاقه دار اولان کلینه کوکی
 و بونلرک آنا و باباری علاقه دارلق کوستره میور . اقتضا ایدن

پایه‌ها باشلا مشدر. بر حسته لایقانه نفوذ ایچین اوزون اوزادی به استیسان لازم کیم، روده‌نک هیکلکارله اوزون مدت اشتغالی، نهایت قلینده هیکلتراشلغه قارش دهرین بر تمایل او یاندر بر مشدر.

هیچ بر نفوذک، هیچ بر شخصیت صنعتک تأثیر آ آلتده قالما یارق، تامیله شخصی و غیر اختیاری تکملاته مظهر اولق خصوصنده، «رودن» بلکه بوتون هم مسلکندن یخسار چیق مشدر. ابتدا موزه موند «باری» نك درس لر نی تعقیب ایتکله باشلا یارق، مؤخرأ «۱۸۶۴» دن «۱۸۷۰» قدر «قاریه‌لوز» که آهله سینده چالیشان بومادر زاد صنعتکار بورالده صنعت حقیقه هیچ بر فکر جدی و خصوصی الیه ایدمه‌ورک، یالکیز، هر هیکلتراش ایچین ضروری اولان مادی برملکه پیدا ایله مشدی. مع مافیه بو، بعضار نك طنز ایتدیکی قدر بسط، اهمیت بر شی دکلدر؛ اسکی تعاملاری قیرمقله اشتهار ایدن «رودن» هیکلتراشلر ایچین بو مادی ملکه نك شرط اولدینی دائماتر کراشش و یونکله افتخار ایله مشدر.

رودن ۱۸۷۰ محاربه‌سی متعاب ایشلر ک فکدانندن دولانی بر وکله چکلیدی و «۱۸۸۷» به قدر «وان راز بورغ» اسمنده بلجیقالی بر صنعتکارله برابر بورسه داترسنک ایشلر نه چالیشدی. بواشی مادی رفاهنی تأمین ایتدیکی ایچین، ارتق صنعت حقیقه کی تصور لر نی حقیقت ساحته چیقارمقله مشغول اوله یلیردی. دها «۱۸۶۴» ده «بورنی قیریق آدم» نامنده ک اثریله حیات حقیقه به قارش شخصی بر تمایل پرورده ایتدیکی کوسترن «رودن» ۱۸۷۷ سالونه «طونج دوری» نی، یونقیس و جانلی اثر صنعتی کونده ردی؛ بو اثر، صنعتله علاقه دار محفلرده دورادور کورولتیلر، اختلافلر تولید ایتدیکی اشتهار یارسه عودت ایدره ک اوراده یاشامنه باشلادی. اوچ سنه سوکرا عین اثری پر وژدن یاهر ق «۱۸۸۰» سالونه یوللا ریجه اوچنی صنف مدالیه آلدی؛ و حکومت، صنعتکاری تطبیق آونی لار ق لوکسمبورغ انجمنه قویدی.

«طونج دوری» رودنه نك حیاتنه عادتایی بر مرحله نك ابتدایی کی تلق اوله ییلیر. بشر نك اهترزات و جداییه نی ایلک حس ایتدیکی، عقل و ادراکک بالاراق مظهر یقی تمیل ایدن بو اثر، موجودیتی هنوز ادراک ایتش کتج بر آدمک رخواوندن قوریتلار ق مهای فعالیت بر حال آلدینی، جالی بر صورتده تصویر اید یوردی. حیالندن محروم، جلی اثر لو وجوده کتیره ن غنجهی هیکلتراشلر ک شدتلی اعتراض لر نه رغما «طونج دوری» نك بر جوق مدافعاری، برستشکارلاری موجوددی. یونون کورولتیلر آراسنده یوکه لن، قطعت کسب ایدن یکانه شی، رودنه نك شهرتی، مزیت صنعتکارانه سی ایدی. اودرجه ده که

نهایت حکومت «تربیتی صنعتلر موزه» نی، نك قیوسی ایچین مناسب برشی یایماسنی عهدسه حواله ایلیدی. «دانت» که «دوین قومه دی» سندن، بودره ک «شر چیچکارلی» نك ملهم اولان «جهنم قایسی»، بو سپارشک محصولدر.

اوکوست رودن، «طونج دوری» نك صکارا قیاض بر فعالیت دورینه کیره ک «قاله بورژووالری» نی، «بووی دوشوانک»، و یقنور هوغو نك، «بازارک هیکلکری»، «بوسه» نی، «حوا نی»، «دانائید» نی، «هولیر» ی، «دافیس و قلوبه» نی، «انکارک سقوطی» نی، «نومیدی» نی، «ایلک بهار» ی، «متفکر» ی، «مناجات» ی، «بورون آدم» ی، «ئوغولن» ی، «سانتورم» ی، ... وجوده کتیردی. بالخاصه «بازارک»، صنعت متسلبری آراسنده اوزون قیل وقاناره، مناقشه لر سیبیت و پردی. مقتدیندن موسیو «رنه برتلو»؛ روماتیک دامارلر ایچین «هرنان» نك، «واغده رکه لیرک تماشایی ایچین» تان هاو زهر، «کرازی ناصل برماهتده ایسه» «بازارک» هیکلی ده یکی هیکلتراشی ایچین عین ماعتیده اولدی، دیور. رودنه نك «طونج دوری» نك «بازارک» قدر استعمال ایتدیکی طرز صنعتک تکاملنی ا کلامتی ایچین، اونک هر کون دها مترا بد بر اهتامله حاتی آردی قی، (Expression) . بو یوک بر اهمت عطف ایتدیکی سوله می بز. قرون وسطا نك بو یوک هیکلتراشلری، مثلاً بر «دو ناته لو» کی «رودن»، هر شیدن اول حیاتی و سوکرا افادنی آوار. صنعتده ره آلیسم... ایشته رودنه نك بو یوک بر نسیبی! اونک فکر نجه، اثر نه حیات و بر مک ایستین هر صنعتکار، حقیقت آویسی و حیات آرایه سی لار لار ق طبیعه دائمأ صادق قالالیدر. فقط حقیق بر صنعتکار هیچ بر زمان طبیعتک خارجی منظره دن آیری برده ا کتفا ایتیر؛ چونکه طبیعتک، خارجی منظره دن آیری برده داخلی منظره سی واردر که اونی انجناق صنعت کوزی کوره ییلیر. صنعتکارک کوردیکی طبیعتله، علی العاده بر آدمک منظوری اولان طبیعت آراسنده نامتناهی فرقلر موجوددر. رودنه نك بالذات اعتراف ایتدیکی وجهه «صنعتکارک نظری ظواهر آلتنده کی داخلی حقیقتلری تفریق ایدره. بیانی بر آدم طبیعتی تقلید ایله هیچ بر صنعت آری وجوده کتیره مر؛ چونکه اوه کور، کسزین باقار. «کوردیکی ادا و افاده خصوصه کلتجه» رودن کلک حقیقتی اظهار ایچین اجزائی آیری آیری حقیقه توفیق ایتکدن هر زمان متفقدرد.

حقیقه، حقیق حیاته قارش پرورده ایتدیکی تمایل سایه سنده «رودن» اسکی یونان صنعتکارلری کی انسان وجودنی بو تون کوزه لککری، بو تون خصوصیتله تدقیق ایتش، برقادینک،

رودن ، ابی اوزون اولان صنعت حیاتی اشناسنده ، اوزون سنلر ، بوتون اجزای حقیقی و مکمل اثرلر وجوده کتیردی ؛ فوٹوغرافله آلبش بارد و جانلر قویله مشابه اثرلر وجوده کتیرن . هیکتراشلاله دولر بر دورک ، رودن اوزونده کی بو تأثیرینی معذور وحی ضروری کورمه لدر . فقط هر شیدن اول حیاتی آرایان ، اثرلرینه هیجان دولر بروح و برملک ایستین بو آدمک ، بواسطه لکه یا کایشی آ کلامامسی قابل دکلدی ؛ اثرک هیئت عمومی سنی ذی حیات کوسترمک ، لک معنید ادواک مفید جهتلری ساحه و وضوحه چیقارمق ، اقسام تالیفی مهممل براقق ضروری اولبوردی . «رودن» صنعتک عمومی اولان بوقاعده سه یاواش یاواش رعایت ایتمدی ؛ «طوبخودری» ندن ، «سن زان» و «قه بوروزوالری» نه کلتجه به قدر بوتکمامل یاواش یاواش دها قطنی ، دها متبازر برشکل آلدی . و نهایت ، تناسب حقیقی سیستمتایمک برصورتده فدا ایده لره ، افادنی تشدید و تقویه مقیده ، چهره نلک الی معنیدار قسملری بو یوتیمک باشلادی . و یقور هوغو آبدسه یله «بازاق» و بتجهدک لک بارز واک جرشکار ایکی مثالیدر .

کوسترمک ایستدیکی حسابی یا لکیز موضوعلرینک انتخابنده ، تمثاللر استعمالده ، چهره نلک تحوللرند دکل ، وجودک بوتون عضله لرند اراده ایدن «اوکوست رودن» اثرلرند بوکسک و علوی حسلری ، کله لرله افاده ایلمه چک قدرده ریز اثرلری افاده ایلر . بو نقطه نظرند رودنی «میکل آثر» و بکزه نلر یک حقلیدرلر ؛ رودنه طبق میکل آثر کی ، هیکتراش لک دایره احاطه سنی کیشله تیش ، حیات حقدنه کی الم آکین و بر احقراص طرز تلقینی مرمر اوزرند نقش و شینه موق اویشدر . یا لکیز ، محیط صنعتلرینک ، محیط اعتقادلرینک تخالی سبیلله ، میکل آثرک اثرلرند دوشمش برالهک الم و عظمتی محسوس اولدنی حالده ، رودن تککیلر دها انسانی ، دها صمیمی دره سوئم ، اضطراب چکن ، دوشونن انسانلری ، خلاصه بوتون بشریت متفکره و مضطرب نی رودنه لک اثرلرند کورده یلیرسکنز .

«ویقور هوغو» سنده ، «بوسه» و «ایلمک بهار» کی اثرلرند دهای میدعک حشمت سکونی ، ذوق حانی ، عشق کوسترمکه برابر ، رودنه لک آثارند لک چوق تصادف اولونان شی المدر . «جهنم قاپوسی» ندنه دانتک بویدره لک تأثیرینی ناصل مرئی ایسه «دانا ئید» ده ، «ایقارک سقوطی» ندنه ، «سانتورس» ده ده بشریتک الم واضطرابی ، اسارت ضروری سی ، بوتون مساعیسه رغماً سفیل سوق طبعیستدن قوزتولامادینی محسوسدر . صولک عصرلرک بر جوق بو یوک صنعتکارلری کی «رودن» ده لک زیاده الم فوٹوکلندن ملهم اولبوردی ...

کنج برادرککک ، برچو - سوغک ، برقزک هر یان وجودنده کی شمیری ، کوزله لکی لایقوله آکلاشدر . اسکی یونان صنعتکارلرینک ، دروندنه یقیشدکاری بدیی محضک عادات و عنعناتی سایه سنده عادتاً غیر ادری برصورتده آکلاقلری بو صناعتجه لکارینی ، «رودن» صرف کندی عزم و غیرتی ، اصول مساعیستک فوق العاده لکی سایه سنده بولش و اوکره نمشدر . قادن ، ارکک ، کنج ، اختیار بر جوق موده لری دارا اشتغالده هر زمان هر یان بر حالده مفتون نظرلرله تماشاییدن بو یویوک صنعتکار ، اونلرک هر حرکتی آیری آیری تدقیق ایده لره ، کوزلر بولدینی بروضعیتی در حال تثبیت ایلر . بضرلرینک غریب و حتی اخلاقه مغایر بولاجق لری بو مساعی طریزی ، رودنه لک بوتون اثرلرینه جاننی برشکل ، عادتاً بر روح ، بر نفس حیات اعاده ایلمش ، اونی روحسز و صوفوق شکللر اعمالیه مشغول مزیتسز معاصرلرندن آیرمشدر . رودن ، اثرلرند هر زمان بوکا چالیشدیغندن بحث ایده رکن ، کوزلرده اولدنی کی وجودک بوتون عضله لرندده الم ، سعادت ، رخاوت ، سرور کی روحی حالتلرک وضوح ایله مشهود اولدنی سولبور ، و صوکرک مثلاً «دانا ئید» یله ، «سانتورس» یله ، «یوروین آدم» یله ، عضلاتک بوقابلیت افادسندن نه قدر استادانه استفاده ایستدیکی ، اثرلرینه بوصولته نه یویوک و نه محسوس بر حیات رعشمی و یردیکی کوستریور .

رودنه لک اثرلرند مرمرک و یا پروتزک منجمد و جانسز صلابتی دکل ، موضوعک حقیقی خصوصیتی نظاره چاربار . مثلاً «بازاق» ی کوردیکمز زمان ، «مضحک» بشر ، محررینک بوتون خصوصیت طبایعی کوردور و آکلارز ؛ کذلک «سانتورس» ده کی عزم و شدت ، «ایقارک سقوطی» ده کی ملال و نومیدیدن تمایله آیری و یویوک بروضوح ایله افاده ایدلشددر ؛ «دانا ئید» ده کی شفت و ترا کتله «اختیار هولیه» ده کی شدت یکدیگرندن تماماً فرقتی در . ایسته بوتون بونلر ، صنعتکارک نه یویوک ، نه بحیر العقول بردهایه مالکیتی اشیانه کافدر .

بر «وله لاسکیز» بر «رامبراند» رسمده ناصل بو یوک بر تجدد کوستردیله ، «رودن» ده ادا و افاده خصوصنده کوستردیکی یکیکله هیکتراش لده اولیه بر تجدد وجوده کتیردی ؛ رودنه لک ره آلیست اولماسی ، مادی حقیقی ، یعنی اشیانک صرف ظواهری نظر اعتباره آلماسی طرز ندنه تأویل اولونما لیدر ؛ اثرلرینه ، بو یوک رساملرک نابولرینی خاطر لالان بر زرزه حیات ، بر دکل شخصیت و برن بو آدم ، اشیانک صمیمی و داخلی حقیقی افاده لزومه قائلدی . طبیعتک کندی روح صنعتنده و یا یردینی هیجان و تأثری صمیمتله نقل و احساسه چالیشان «رودن» حقیقنده ، بر ره آلیستدن دها زیاده بر سوزیه قیوستدی .